

ໂຄງການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ, ພູມີທັດປ່າໄມ້ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ພາກເໜືອ ສປປ ລາວ

ກອບນະໂຍບາຍ ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນງານປຶກສາຫາລື

ເດືອນ ຕຸລາ 2019

ພະແນກຫຼຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຈາກການທຳລາຍ ແລະ ການເຊື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້

ກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ວຽງຈັນ ສປປ ລາວ

ບົດສະຫລຸບຫຍໍ້

ໂຄງການ (ເຊິ່ງມີຊື່ວ່າ ໂຄງການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ, ພູມິທັດປ່າໄມ້ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ໃນແຂວງ ພາກ ເໜືອ ຂອງ ສປປ ລາວ (GFLL) ມີເປົ້າໝາຍບັນລຸການຫລຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວໃນ 6 ແຂວງ ພາກ ເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຈະໄດ້ຮັບການເບີກຈ່າຍເງິນຕາມຜົນງານ ຈາກໂຄງການຄູ່ຮ່ວມກາກບອນປ່າໄມ້ (FCPF).

ໂຄງການ GFLL ເປັນໂຄງການໃນອານຸພາກພື້ນ ຄັ້ງທຳອິດ ຂອງ ສ ປປ ລາວ ທີ່ມີເປົ້າໝາຍບັນລຸການຫລຸດຜ່ອນ ທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ໃນພື້ນທີ່ພູມິທັດປ່າໄມ້ຕິດຈອດກັນ ເຊິ່ງກວມເອົາເນື້ອທີ່ປະມານ (1/3) ຂອງເນື້ອ ທີ່ທົ່ວ ປະເທດ ແລະ ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້; ເທົ່າກັບ 40% ຂອງເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ທີ່ຖືກທຳລາຍ ແລະ ເສື່ອມໂຊມ. ການກະກຽມ ແລະ ອອກແບບ GFLL ແມ່ນດຳເນີນງານຄ່ຽງຄູ່ກັນໄປ ຄື: ສະເໜີຂໍທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້ຳສຳລັບຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ຈາກກອງທຶນອາກາດສີຂຽວ (GCF) ແລະ ສະເໜີຂໍທຶນສຳລັບເບີກຈ່າຍເງິນຕາມຜົນງານຫຼຸດຜ່ອນທາດ ອາຍເຮືອນແກ້ວ ຈາກໂຄງການຄູ່ຮ່ວມກັກບອນປ່າໄມ້ (FCPF). ການອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ GFLL ແມ່ນຄວາມຕ້ອງການຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ທີ່ຈະປັບປຸງຂະແໜງປ່າໄມ້ຂອງຕົນ ແລະ ດຳເນີນບາດກ້າວ ຕ່າງໆ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ການອີງໃສ່ເງິນບໍລິຈາກ ເຊິ່ງໄດ້ມາຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໃຫ້ແກ່ການຂະຫຍາຍຕົວ ດ້ານເສດຖະກິດ. ສິ່ງທີ່ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຢ່າງຈະແຈ້ງ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແມ່ນ ລັດຖະບານ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາແຜນຍຸດ ທະສາດການຂະຫຍາຍຕົວສີຂຽວ (ເຖິງປີ 2030) ເຊິ່ງຮັບປະກັນການຂະຫຍາຍຕົວໃນທຸກດ້ານ, ຂະຫຍາຍຕົວ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ເປັນມິດກັບທຳມະຊາດ.

ໂຄງການອາດນຳສະເໜີການຫ້າມເຂົ້າແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້/ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ສະນັ້ນ ໂຄງການອາດ ສ້າງຜົນກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນ ເຊິ່ງຢ່າງໜ້ອຍອາດກະທົບໄລຍະສັ້ນ.

ຈຸດປະສົງຂອງ ກອບນະໂຍບາຍ ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນງານປົກສາຫາລື

ກອບນະໂຍບາຍ ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນງານປົກສາຫາລື (PF) ແມ່ນ ສະໜອງຄຳແນະນຳ ໃນກໍລະນີທີ່ມີການຈັດສັນ ຍົກຍ້າຍຂະໜາດນ້ອຍ ເຊິ່ງບໍ່ໜ້າຈະບໍ່ເກີດຂຶ້ນ. ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ RPF ແມ່ນ ພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESMF) ແລະ ຕອບສະ ໜອງ 7 ນະໂຍບາຍ ຂອງ ທະນາຄານໂລກ ທີ່ໂຄງການ GFLL ກ່ຽວຂ້ອງ. ບັນດານະໂຍບາຍ ທີ່ໂຄງການກ່ຽວຂ້ອງ ມີຄື: ປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ (OP/BP 4.01), ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສທາງທຳມະຊາດຂອງສັດ-ພືດ (OP/BP 4.04), ປ່າໄມ້ (OP/BP 4.36), ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດ (BP/OP 4.09), ນະໂຍບາຍດ້ານສັງຄົມກ່ຽວກັບ ຊົນເຜົ່າ ດັ່ງເດີມ (OP/BP 4.10), ຊັບພະຍາກອນກາຍຍະພາບ ແລະ ວັດທະນະທຳ (OP/BP 4.11), ການດຳເນີນງານ ປົກສາຫາລື (ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍແບບບໍ່ສະມັກໃຈ) (OP/BP 4.12).

ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນງານປົກສາຫາລື ກຳນົດຂະບວນການ ທີ່ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມ. ມັນບໍ່ໄດ້ ອະທິບາຍຢ່າງລະອຽດ ຂອງແຕ່ລະກິດຈະກຳ ທີ່ດຳເນີນ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນ ຫຼື ລຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການຫ້າມເຂົ້າ ແຫ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ. ຈະກຳນົດລາຍລະອຽດເຫຼົ່ານັ້ນ ໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງກັບ ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນງານປົກສາຫາລື ໂດຍຜ່ານຂະບວນການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າ ສະຫງວນ ແລະ ເຂດກັນຊົນ ເຊິ່ງຈະບັນລຸຜົນໃນ ສັນຍາຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ ໂດຍອີງໃສ່ ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງຊາວບ້ານ.

ສະນັ້ນ ສັນຍາຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ VFMA ເຊິ່ງແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນງານປົກສາຫາລື PF ຈະກຳນົດການດຳເນີນງານລະອຽດ ເຊິ່ງບັນຍາຍຜົນໄດ້ຮັບຂອງການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມກັບຊຸມຊົນຖືກກະທົບ ແລະ ກຳນົດມາດຕະການບັນເທົາຜົນກະທົບ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ ພ້ອມກັບແຫຼ່ງເງິນທຶນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ໂດຍການດຳເນີນວິທີທາງນັ້ນ ເປັນການຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງກັບ OP/BP4.12.

ກົດໝາຍ

ສປປ ລາວ ມີລະບຽບກົດໝາຍ ແກ້ໄຂຜົນກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ສັງຄົມ ເຊິ່ງເກີດຈາກໂຄງການພັດທະນາ. ດຳລັດເລກທີ 84 ວ່າດ້ວຍການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຊົດເຊີຍ ເຊິ່ງກຳນົດໄວ້ວ່າ ບຸກຄົນໃດ (ເຊິ່ງການເຂົ້າໄປຫາແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນຊຸມຊົນຖືກກະທົບ ໂດຍໂຄງການພັດທະນາ) ແມ່ນມີສິດໄດ້ຮັບມາດຕະການພື້ນຟູລາຍໄດ້ແບບຍືນຍົງ; ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີສິດໄດ້ຮັບການທົດແທນ ແລະ ເງິນອຸດໜູນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດມີລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ ຢ່າງຕໍ່າສຸດແມ່ນເທົ່າລະດັບເດີມ ກ່ອນບໍ່ມີຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ດຳລັດດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ກຳນົດຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອຊຸມຊົນ ຫຼື ກຳນົດພັນທະຂອງນັກພັດທະນາທີ່ຈະຕ້ອງດຳເນີນການປົກສາຫາລືຢ່າງອິດສະລະ, ປົກສາຫາລືກ່ອນດຳເນີນງານ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ມູນລະອຽດຄົບຖ້ວນ, ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປົກສາຫາລື ຢ່າງລະອຽດ ກ່ອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ແກ້ໄຂຄວາມຂັດຂ້ອງຂອງເຂົາເຈົ້າໃນຊ່ວງອອກແບບໂຄງການ. ຊ່ວງຫວ່າງມັກຈະເກີດຂຶ້ນ ຍ້ອນວ່າ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອ່ອນແອ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາບໍ່ດີພໍ, ນັກພັດທະນາບາງສ່ວນ ບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມການປົກສາຫາລືລະອຽດ ຫຼື ແກ້ໄຂຄວາມຂັດຂ້ອງຂອງປະຊາຊົນຖືກກະທົບ, ອົງການຈັດຕັ້ງກ່ຽວຂ້ອງບໍ່ໄດ້ດຳເນີນການແກ້ໄຂ ຍ້ອນມີງົບປະມານຈຳກັດ, ການຕິດຕາມກວດກາອ່ອນແອ ຫຼື ຂາດການຕິດຕາມກວດກາ.

ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ ແລະ ຢູ່ພາຍໃຕ້ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນງານປົກສາຫາລື

ດັ່ງທີ່ກ່າວມາ ໂຄງການອາດທ້າມການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້/ທຳມະຊາດ ເຊິ່ງການທ້າມນັ້ນ ອາດກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ຢ່າງໜ້ອຍແມ່ນໃນໄລຍະສັ້ນ.

ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງສ້າງ ກອບນະໂຍບາຍສະບັບນີ້ ເພື່ອບັນລຸຈຸດປະສົງລຸ່ມນີ້:

- ກ. ກຳນົດການປົກສາຫາລື ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ພ້ອມກັບການເຂົ້າຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນຖືກກະທົບ
- ຂ. ຫຼີກເວັ້ນ, ລຸດຜ່ອນ, ບັນເທົາ ຜົນກະທົບດ້ານລົບ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ຍ້ອນການທ້າມເຂົ້າ ແລະ ເພີ່ມການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ທີ່ມີໃນປັດຈຸບັນ ຫຼື ກົດໝາຍໃໝ່ ກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

ບັນດາຫຼັກການ ທີ່ໄດ້ວາງໄວ້ ເພື່ອໃຫ້ຖືກຕ້ອງກັບຈຸດປະສົງເຫຼົ່ານີ້ມີ:

- ກ. ກຳນົດການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ (ປ່າອານຸລັກ, ປ່າສະຫງວນ, ປ່າຜະລິດ, ອື່ນໆ) ໃນວິທີທາງປົກສາຫາລືແບບກວ້າງຂວາງ, ລະບຽບຫຼັກການໃໝ່, ເພີ່ມການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍໃນຂອບເຂດໂຄງການ ໂດຍອີງໃສ່ການປະເມີນເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຊີວະກາຍຍະພາບ

- ຂ. ການຕັດສິນໃຈ ຈະອີງໃສ່ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງປະຊາຊົນຖືກກະທົບ ໃນຮູບແບບປົກສາຫາລື ແລະ ການຕົກລົງກັນ ລະຫວ່າງປະຊາຊົນຖືກກະທົບ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ/ໂຄງການ. ສ້າງເອກະສານການຕົກລົງກັນກັບຊຸມຊົນ.
- ຄ. ຈະບັນເທົາຜົນກະທົບຂອງການຫ້າມເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ ເຊິ່ງຈະກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ຊີວິດການ ເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຖືກກະທົບ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ປະຊາຊົນຖືກກະທົບຈະມີທາງເລືອກການດຳລົງຊີວິດ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີຊີວິດເທົ່າລະດັບກ່ອນມີຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ (ຢ່າງໜ້ອຍ). ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຫ້າມນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ ດິນ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ກຳນົດມາດຕະການ ເພື່ອຮັບປະກັນທາງເລືອກຊີວິດການເປັນຢູ່ ເຂົ້າໃນການຕົກລົງຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ.
- ງ. ການເຂົ້າໄປຊ່ວຍເຫຼືອອານຸລັກປ່າໄມ້ ຈະເຄົາລົບລະບົບຄວາມເຊື່ອຂອງຊົນເຜົ່າ ແລະ ຊົນເຜົ່າຈະໄດ້ຮັບສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງທ້າວຫັນ ໃນຮອບວຽນຂອງໂຄງການທັງໝົດ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງອິດສະລະ, ປົກສາຫາລືກ່ອນການດຳເນີນງານ ແລະ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຄົບຖ້ວນ ໃນຮູບແບບການມີສ່ວນຮ່ວມ ຕະຫຼອດເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ PF

ການປົກສາຫາລື ແບບອິດສະລະ, ກ່ອນການດຳເນີນງານ ແລະ ຮັບຂໍ້ມູນຄົບຖ້ວນ

ໄດ້ປະຕິບັດຂະບວນການປົກສາຫາລື ແບບອິດສະລະ, ປົກສາຫາລື ກ່ອນການດຳເນີນງານ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ມູນຄົບຖ້ວນກັບຊຸມຊົນ ແລະ ຍັງຈະສືບຕໍ່ ເປັນສ່ວນສຳຄັນຂອງ ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນງານປົກສາຫາລື. ນຳໃຊ້ກອບນະໂຍບາຍນີ້ຊ່ວຍ: ກ) ສ້າງການສະນັບສະໜູນຢ່າງກວ້າງຂວາງຂອງຊຸມຊົນໃຫ້ແກ່ໂຄງການ, ຂ) ປົກສາຫາລືກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ແລະ ມາດຕະການບັນເທົາຜົນກະທົບ; ຄ) ຕັດສິນເຂດແດນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ພາຍໃນພື້ນທີ່ໂຄງການ; ງ) ສ້າງສັນຍາ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ ກ່ຽວກັບຂໍ້ຫ້າມນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າຖືກກະທົບ ເຊິ່ງອາດຍິນດີເຂົ້າຮ່ວມ, ເຂົ້າໃຈ ແລະ ບໍ່ມີຜົນເສຍຫາຍໃນຊີວິດການເປັນຢູ່. ຈະເຮັດການຕັດສິນໃຈ (ເຊິ່ງກະທົບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ) ພ້ອມກັບການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນຖືກກະທົບ ເພື່ອຈຸດປະສົງບັນລຸການຕົກລົງເອກະພາບ. ການຕົກລົງກັນ ຈະຖືກບັນຈຸເຂົ້າໃນສັນຍາຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ VFMA ເຊິ່ງຈະສ້າງເອກະສານນີ້ກັບແຕ່ລະບ້ານຕາມລຳດັບ.

ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ ກອບນະໂຍບາຍ ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນງານປົກສາຫາລື PF

ໂຄງການຈະປະກອບມີລະບົບຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ. ລວມມີການຕິດຕາມກວດກາຂອງບ້ານເອງຕໍ່ກັບໂຄງການພັດທະນາບ້ານ. ຊາວບ້ານຈະເຂົ້າຮ່ວມຕິດຕາມກວດກາກິດຈະກຳຄຸ້ມຄອງເຂດກັນຊົນ. ນອກຈາກນີ້, ການຕິດຕາມກວດກາແບບມີສ່ວນຮ່ວມນີ້ ຍັງຈະເຊື່ອມຢືງກັບ ແຜນຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນຂອງໂຄງການທັງໝົດ.

ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງໂຄງການຂັ້ນແຂວງ ຮັບຜິດຊອບທັງໝົດ ການຕິດຕາມກວດກາ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ລາຍງານ ກ່ຽວກັບ ກອບນະໂຍບາຍ ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນງານປົກສາຫາລື; ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງໂຄງການຂັ້ນສູນກາງຊີ້ນຳລວມ ໂດຍຜ່ານການຕິດຕາມກວດກາພາຍໃນປົກກະຕິ ແລະ ບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ.